

opusdei.org

Bílá sobota a Velikonoční vigilie

Svatý týden je středem liturgického roku: od Květné neděle ke Kříži a Vzkříšení.

04.04.2026

Anonymní text z raného křesťanství shrnuje v kostce tajemství, které církev připomíná na Bílou sobotu: Kristův sestup do podsvětí. „Co se dnes děje? Velké ticho zahaluje celou zemi; velké ticho a velká samota. Velké ticho, protože Král spí. Země je plná strachu a úžasu, protože Bůh usnul v těle a probudil ty, kteří spali

od pradávna.“¹ Stejně jak Bůh odpočíval v Genesis na konci svého stvořitelského díla, tak i Pán nyní odpočívá po svém vyčerpávajícím, vykupitelském poslání. A Velikonoce, které se záhy ve světě definitivně zrodí, jsou „svátkem nového stvoření“²: Pána to stálo život, aby nás navrátil k životu.

„Zakrátko mě už nespátříte a opět zakrátko mě uvidíte.“³: tak řekl Pán apoštolům v předvečer svého utrpení. Zatímco čekáme na jeho návrat, rozjímáme o jeho sestoupení do temnoty smrti, do níž byli ještě ponořeni ti spravedliví Staré smlouvy. Kristus, nesoucí v ruce osvobozující znamení kříže, ukončuje jejich spánek a uvádí je do světla nového Království: „Probuď se, ty, kdo spíš, neboť jsem tě nestvořil, abys zůstal zajatcem v propasti.“⁴ Z opatství Karla Velikého 8. století se po Evropě rozšíří slavení této velké soboty: den očekávající Vzkříšení,

den, který Ježíšova matka hluboce prožívala; odtud pochází úcta církve k Panně Marii o sobotách; nyní, více než kdy jindy, je Ona stella matutina⁵, jitřenka ohlašující příchod Pána: Lucifer matutinus⁶, jitřenka, která přichází z výsosti, oriens ex alto⁷.

V noci této velké soboty se církev schází k jedné ze svých nejvíce slavnostních vigilií, aby slavila až do prvních hodin úsvitu Vzkříšení svého Ženicha. Tato slavnost je středem křesťanské liturgie po celý rok. Celá řada symbolických prvků vyjadřuje při Ježíšově vzkříšení přechod z temnoty do světla, ze smrti k novému životu: oheň, svíčka, voda, kadidlo, hudba a zvony...

Světlo svíčky je znamením Krista, světlo světa, které vše osvětluje a zaplavuje; oheň je Duch Svatý, zapálený Kristem v srdcích věřících; voda znamená přechod k novému životu v Kristu, prameni života;

velikonoční aleluja je hymnus poutníků na cestě do nebeského Jeruzaléma; chléb a víno eucharistie jsou zárukou eschatologické hostiny se vzkříšeným Ježíšem. Zatímco se účastníme velikonoční vigilie, pohledem víry poznáváme, že svaté shromáždění je společenstvím Vzkříšeného; že tento čas je časem novým, otevřený definitivnímu dnešku slavného Krista: „haec est dies, quam fecit Dominus“⁸, toto je den, který učinil Hospodin, den, „který nezná konce“⁹.

1 Homilie o velké a svaté Sobotě (PG 43, 439)

2 Benedikt XVI., Homilie na Velikonoční vigilii, 7. 4. 2012

3 Jan 16, 16

4 Homilie o velké a svaté Sobotě (PG, 43, 462)

5 Loretánské litanie (srov. Sir 50, 6)

6 Římský misál, Velikonoční vigilie, Exsultet

7 Denní modlitba církve, Zachariášovo kantikum (Benedictus)

8 Žl 117 (118), 24

9 Srov. Římský misál, Velikonoční vigilie, Exsultet

.....

pdf | dokument generován automaticky
z <https://opusdei.org/cs-cz/article/bila-sobota-a-velikonocni-vigilie/>
(04.04.2026)